

dosarul nr. 2ra-2166/18

prima instanță, Jud. Drochia, sediul Glodeni: jud. A. Țihonschi
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți: jud. Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

DECIZIE

15 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Valentina Gorodenco, reprezentată de
avocatul Diana Sanduleac

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina
Gorodenco împotriva Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni cu privire la anularea
ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă
și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 5 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins
apelul declarat de către Valentina Gorodenco, reprezentată de avocatul Diana
Sanduleac și menținută hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Drochia
sediul Glodeni

c o n s t a t ă:

La 28 noiembrie 2016, Valentina Gorodenco, reprezentată de avocatul Diana
Sanduleac, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Gimnaziului sat.
Viișoara r-nul Glodeni cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție,
încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în temeiul contractului nr. 03 din
1 septembrie 2015, a fost angajată în funcția de profesor de biologie la Gimnaziul
din sat. Viișoara r-nul Glodeni pe perioada 1 septembrie 2015 – 31 mai 2016, dar
după finisarea anului școlar, directoarea Gimnaziului, Lilia Gurău i-a comunicat că
din 1 septembrie 2016 vor fi restabilite condițiile contractului de muncă.

A menționat că la 9 iunie 2016 și la 28 septembrie 2016, a adresat către
administrația Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni cereri prin care a solicitat să i
se ofere ore de predare la disciplina de biologie. Cerința sa a fost lăsată însă fără

răspuns, nefiindu-i acordate orele de curs solicitate, fapt pe care îl apreciază drept un refuz în continuarea relațiilor de serviciu și încetarea raportului de muncă.

Ca urmare, s-a adresat la Inspekția Muncii pentru a clarifica situația creată, iar prin răspunsul acordat, a fost informată că de către Gimnaziul sat. Viișoara r-nul Glodeni i-au fost încălcate mai multe drepturi, printre care, în primul rând, neîntocmirea unui carnet de muncă, ce vine în contradicție cu prevederile art. 66 Codul muncii, precum și faptul că în contractul de muncă nr. 03 din 1 septembrie 2015 încheiat cu ea au fost comise mai multe greșeli.

A precizat că contractul de muncă nr. 03 din 1 septembrie 2015, contrar prevederilor art. 55 Codul muncii, a fost încheiat pe o perioadă determinată.

Prin urmare, nerespectarea oricărei din condițiile stabilite de legislația muncii pentru încheierea contractului individual de muncă, atrage nulitatea acestuia în condițiile art. 220 Cod civil.

Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, Valentina Gorodenco a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a invocat că la 5 decembrie 2016 a primit carnetul de muncă, iar în ședința preliminară a cauzei pentru dezbaterile judiciare a făcut cunoștință cu ordinul nr. 177 din 1 septembrie 2015, în baza căruia a fost angajată în câmpul muncii și cu ordinul nr. 217 din 31 mai 2016, în temeiul căruia a fost concediată.

A susținut că semnăturile aplicate pe aceste ordine nu-i aparțin, fapt ce atestă că anterior nu a făcut cunoștință nici cu ordinul de angajare în serviciu și nici cu ordinul de concediere.

A indicat că nu este de acord cu ordinele menționate și a considerat că acestea urmează a fi anulate ca fiind ilegal emise.

Ulterior, reclamanta și-a mărit cuantumul pretențiilor, solicitând și încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

Și-a întemeiat cerințele în baza dispozițiilor art. 54, 55, 66, 90, 328, 330, 331 și 354 Codul muncii.

A solicitat anularea pct. 4) lit. b) din contractul de muncă nr. 03 din 1 septembrie 2015, încheiat cu Gimnaziul sat. Viișoara r-nul Glodeni; anularea ordinelor nr. 177 din 1 septembrie 2015 și nr. 217 din 31 mai 2016, restabilirea în funcția deținută potrivit contractului de muncă nr. 03 din 1 septembrie 2015, încasarea de la Gimnaziul sat. Viișoara r-nul Glodeni în beneficiul său a salariului pentru lipsa forțată de la muncă în mărime de 1 033,33 de lei lunar, începând cu 1 septembrie 2016 și până la restabilirea în funcție, încasarea de la pârât în beneficiul său a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 31 martie 2017 a Judecătoriei Drochia sediul Glodeni, a fost atrasă Direcția de Învățământ, Tineret și Sport Glodeni în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea din 18 mai 2017 a Judecătoriei Drochia sediul Glodeni, a fost atrasă Veronica Bordian în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Drochia sediul Glodeni, acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă.

A fost încasată de la Valentina Gorodenco în beneficiul Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni suma de 7 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia din 5 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, apelul declarat de către Valentina Gorodenco reprezentată de avocatul Diana Sanduleac, a fost respins și menținută hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Drochia sediul Glodeni.

A fost încasată de la Valentina Gorodenco în beneficiul Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată în instanța de apel.

La 3 septembrie 2018, în interiorul termenului prevăzut de art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Valentina Gorodenco reprezentată de avocatul Sanduleac Diana, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei din 5 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârii din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Drochia sediul Glodeni, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie integral admisă.

În motivarea recursului, Valentina Gorodenco a invocat că instanțele ierarhic inferioare în mod neîntemeiat au concluzionat omiterea de către ea a termenului de prescripție la înaintarea acțiunii. A susținut că ordinele de angajare și de concediere nu i-au fost aduse spre cunoștință mai devreme decât în cadrul examinării cauzei în prima instanță, adică după depunerea cererii de chemare în judecată cu privire la anularea pct. 4 lit. b) din contractul de muncă și restabilirea în funcție.

Suplimentar, a indicat că ordinele nr. 177 din 1 septembrie 2015 și nr. 217 din 31 mai 2016 sunt ilegale, fiind emise în baza unui contract de muncă care este lovit de nulitate.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea în partea dată a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

După cum rezultă din materialele cauzai, la 1 septembrie 2015, Valentina Gorodenco a încheiat cu Gimnaziul sat. Viișoara r-nul Glodeni contractul individual de muncă nr. 03, prin care aceasta a fost angajată în instituția de învățământ menționată în funcția de profesor de biologie, pe perioada determinată 1 septembrie 2015 – 31 mai 2016 (f. d. 133- 134 vol. I).

Prin cererea din 9 septembrie 2015, Valentina Gorodenco și-a dat consimțământul să fie angajată ca profesoară de biologie cu un salariu incomplet (6 ore), pentru anii de studiu 2015-2016 (f. d. 34 vol. I).

La fel, se constată că prin ordinul nr. 177 din 1 septembrie 2015 a Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni, Valentina Gorodenco a fost angajată în funcția de profesoară de biologie pe perioada determinată 1 septembrie 2015 - 31 mai 2016, cu un salariu incomplet (6 ore săptămânal), ca temei constituind cererea personală și contractul individual de muncă din 1 septembrie 2015 (f. d. 63 vol. I).

Este cert și faptul că la 31 mai 2016, directorul Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni a emis ordinul nr. 217 prin care contractul individual de muncă încheiat cu Valentina Gorodenco, profesoară de biologie, se consideră încetat în legătură cu

expirarea termenului stabilit, conform art. 82 lit. f) Codul muncii, cu începere de la data de 31 mai 2016 (f. d. 120 vol. I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni cu ulterioarele modificări, Valentina Gorodenco a solicitat anularea pct. 4) lit. b) din contractul de muncă nr. 03 din 1 septembrie 2015, încheiat cu Gimnaziul sat. Viișoara r-nul Glodeni, anularea ordinelor nr. 177 din 1 septembrie 2015 și nr. 217 din 31 mai 2016, restabilirea în funcția deținută potrivit contractului de muncă nr. 03 din 1 septembrie 2015, încasarea de la Gimnaziul sat. Viișoara r-nul Glodeni în beneficiul său a salariului pentru lipsa forțată de la muncă în mărime de 1 033,33 de lei lunar, începând cu 1 septembrie 2016 și până la restabilirea în funcție, încasarea de la pârât în beneficiul său a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recursul declarat de către Valentina Gorodenco, instanța de recurs constată că instanța de apel, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, întemeiat a ajuns la concluzia netemeinicii cererii de chemare în judecată.

În susținerea opiniei enunțate se vor reține dispozițiile art. 210 alin. (3) Codul muncii, care indică că ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de sancționare poate fi contestat de salariat în instanța de judecată în condițiile art. 355.

Iar art. 355 alin. (1) Codul muncii, prevede că cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său; în termen de 3 ani de la data apariției dreptului respectiv al salariatului, în situația în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin salariatului.

Distinct de aceste prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele de judecată ierarhic inferioare în mod întemeiat și legal au reținut ca prescrisă cererea de chemare depusă de către Valentina Gorodenco, adică cu omiterea termenului în interiorul căruia ultima putea intenta acțiunea în instanță de judecată, pentru a-și apăra dreptul încălcat.

În acest sens, instanța de recurs reține că contractul individual de muncă nr. 03 a fost semnat la data de 1 septembrie 2015 atât de reprezentantul Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni, cât și de Valentina Gorodenco, ultima primind și o copie a contractului dat.

Astfel fiind, este cert că prin semnarea contractului individual de muncă, unde lămurit este indicată perioada pentru care a fost încheiat (01 septembrie 2015 – 31 mai 2016), Valentina Gorodenco și-a dat consimțământul la producerea efectelor contractului pe o perioadă determinată, acceptând clauzele contractuale, inclusiv perioada de acțiune a acestuia.

Cele relatate, indubitabil demonstrează că Valentina Gorodenco, semnând contractul individual de muncă la 1 septembrie 2015, cunoștea și despre emiterea ordinului de angajare din 1 septembrie 2015, ca document subsecvent contractului individual de muncă, fapt ce respinge susținerea recurentei precum că nu a fost familiarizată cu ordinul respectiv.

Mai cu seamă aceasta, că pe copia ordinului nr. 177 din 1 septembrie 2015, prezentat în instanța de judecată, odată cu depunerea referinței, de către reprezentantul Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni este deja semnătura Valentinei Gorodenco cu mențiunea că a luat cunoștință cu ordinul (f. d. 63 vol. 1).

Drept urmare, instanțele de judecată ierarhic inferioare întemeiat au constatat depășirea de către Valentina Gorodenco a termenului de 3 luni, prevăzut de art. 355 alin. (1) Codul muncii, de contestare atât a pct. 4) lit. b) din contractul de muncă nr. 03 din 1 septembrie 2015, cât și a ordinului nr. 177 din 1 septembrie 2015, or, acțiunea în instanța de judecată cu privire la anularea acestor acte, a fost depusă numai la 28 noiembrie 2016.

Instanța de recurs relevă ca întemeiată și respingerea de către instanța de apel a argumentului adus de către Valentina Gorodenco cu privire la faptul că speței sunt aplicabile prevederile art. 217 și 220 Cod civil, care definesc nulitatea actului juridic ce contravine normelor imperative și instituie principiul potrivit căruia acțiunea de constatarea a nulității absolute este imprescriptibilă.

Or, litigiului în cauză este aplicabilă norma specială, art. 355 alin. (1) Codul muncii, care expres stabilește termenul de adresare în judecată cu acțiuni privind soluționarea litigiului individual de muncă, mai mult că în susținerea afirmației că actele juridice contestate ar contravine normelor imperative nu au fost aduse careva argumente plauzibile.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată ca legale și întemeiate hotărârile primei instanțe și decizia instanței de apel și în partea prin care a fost respinsă pretenția cu privire la anularea ordinului nr. 217 din 31 mai 2016, în mod just fiind constatat că și acest capăt de cerere este tardiv.

Și asta deoarece, pe lângă faptul că Valentina Gorodenco a cunoscut despre faptul că contractul individual de muncă semnat de ea la 1 septembrie 2015 încetează la 31 mai 2016, dânsa a adresat la 26 octombrie 2016 Inspecției Teritoriale de Muncă o cerere cu privire la cercetarea cazului de eliberarea ei din funcție, la care a primit răspuns la 10 noiembrie 2016, însă cerința cu privire la anularea ordinului nr. 217 din 31 mai 2016 a fost înaintată în instanța de judecată numai la 17 februarie 2017.

Ca consecință, instanțele de judecată ierarhic inferioare întemeiat au respins și pretențiile cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral, or, acestea în prezentul litigiu, constituie pretenții subsecvente acțiunii de bază cu privire la anularea ordinului de concediere.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că instanțele de judecată ierarhic inferioare în mod eronat au încasat din contul Valentinei Gorodenco în beneficiul Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni suma de 7 000 de lei, ca cheltuieli de judecată suportate de Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni pentru judecarea pricinii în prima instanță și 2 000 de lei - cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică pentru instanța de apel.

Astfel, potrivit art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, cheltuielile de asistență juridică fac parte din cheltuielile de judecată a cauzei.

În conformitate cu art. 96 alin. alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut

câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În același timp, reieșind din prevederile art. 350 lit. c) Codul muncii, una din principiile jurisdicției muncii este scutirea salariaților și a reprezentanților acestora de cheltuielile judiciare.

Iar potrivit art. 353 Codul muncii, salariații sau reprezentanții acestora care se adresează în instanțele de judecată cu cereri de soluționare a litigiilor și conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art. 348 (inclusiv pentru a ataca hotărârile și deciziile judecătorești privind litigiile și conflictele vizate) sunt scutiți de plata cheltuielilor judiciare (a taxei de stat și a cheltuielilor legate de judecarea pricinii).

Prin prisma acestor prevederi legale, se va nota că obiectul prezentei acțiuni derivă dintr-un litigiu individual de muncă iscat între salariața Valentina Gorodenco și angajatorul Gimnaziul sat. Viișoara r-nul Glodeni, fapt ce dictează scutirea Valentinei Gorodenco, ca reclamantă, de la plata cheltuielilor judiciare, ce includ atât taxa de stat, cât și orice alte cheltuieli legate de judecarea pricinii, inclusiv cheltuielile de asistență juridică.

În contextul dat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa parțial decizia din 5 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Drochia sediul Glodeni, și anume în partea prin care a fost încasat din contul Valentinei Gorodenco în beneficiul Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni suma de 7 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru examinarea pricinii în prima instanță și suma de 2 000 de lei - cu titlu de cheltuieli de asistență juridică pentru instanța de apel, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care a respinge cererea Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică, în rest, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, de menținut.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Gorodenco Valentina, reprezentată de avocatul Sanduleac Diana.

Se casează parțial decizia din 5 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Drochia sediul Glodeni în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gorodenco Valentina împotriva Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral, și anume în partea prin care a fost încasat din contul Valentinei Gorodenco în beneficiul Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni suma de 7 000 (șapte mii) de lei și de 2 000 (două mii) de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și se emite în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se respinge cererea Gimnaziului sat. Viișoara r-nul Glodeni privind încasarea din contul Valentinei Gorodenco a cheltuielilor de asistență juridică.

În rest decizia din 5 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Drochia sediul Glodeni, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Ala Cobăneanu